

Forslag til forespørgselsdebat om forbuddet mod køb af stærk spiritus i yderdistrikterne (Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed, Agathe Fontain)

Jeg takker for forslaget til en forespørgselsdebat omkring hensigtsmæssigheden af, at det i dag i Grønland i visse yderdistrikter er forbudt at sælge og udskænke stærke drikke med en alkoholvolumenprocent på 15 eller derudover.

Drikkemønstret i Grønland er kendetegnet ved en høj andel af rusdrikkere. Stærk spiritus giver en hurtigere rus og dermed et hurtigere tab af kontrol. Det er veldokumenteret, at rusdrikkere medfører højere dødelighed, samt større risiko for akutte skader. Problemer som vold, ulykker, selvmord, seksuelle overgreb og omsorgssvigt af børn knytter sig til alkoholmisbrug og kan særligt relateres til rusdrikkere.

Baggrunden for de omtalte restriktioner i henholdsvis Vestgrønland og Østgrønland har været en række uheldige situationer, som i nogle af tilfældene har været fulgt op af en anmodning fra kommunalbestyrelsen om lovgivningsmæssige tiltag i form af forbud. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelserne i de grønlandske kommuner selv har mulighed for at initiere ophævelse af de lokale salgs- og udskækningsforbud.

Kommunalbestyrelserne i Qaanaaq og i Østgrønland har i forbindelse med vedtagelsen af forbuddet erkendt et meget stort problem med alkoholmisbrug, og har samvittighedsfuldt taget hånd om det ved at få etableret forbuddet mod stærk spiritus. De nævnte restriktioner har da også bevirket et markant fald i antallet af sager om vold og hærværk.

Man kan betragte forbuddet som en symptombehandling, som giver ro til at få taget hånd om de tilgrundliggende problemer og årsager til et umådeholdent alkoholforbrug. Såfremt kommunalbestyrelserne igen er klar til at tage hånd om de med alkoholen følgende problemer specielt i forhold til børnene, som har særlig politisk fokus, så vil der naturligvis være grund til igen at drøfte spørgsmålet.

Før en egentlig ophævelse af forbuddet kan ske, forventer Naalakkersuisut, at der lokalt er pågået overvejelser omkring konsekvenser ved åbning af salg af stærk spiritus samt udarbejdet en plan for, hvordan man lokalt vil imødegå de problemer, der kan forventes i forhold til en åbning. Hvis kommunerne fremkommer med et ønske om ophævelse og en plan for tiltag til at imødegå problemer i forhold til en åbning, vil Naalakkersuisut se positivt på dette.

Forslagsstilleren nævner, at det er nødvendigt at fokusere på, hvordan vi bedst hjælper mennesker med et alkoholproblem, og hvordan vi bedst kan opdrage vore børn og unge til at have et sundt drikkemønster. Dette kan jeg naturligvis kun erklære mig enig i. Men forbuddet er

ikke en modsætning hertil. En ophævelse af forbuddet mod stærk spiritus betyder nødvendigvis ikke, at vi hjælper dem, der har et alkoholproblem, eller at vi sikrer, at vores børn og unge får den nødvendige undervisning i en sund alkoholkultur.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at forbuddet ikke handler om lighed internt i Grønland, men langt mere hænger sammen med lokale forskelle. Man kan kun behandle borgerne lige ved at behandle dem forskelligt – nemlig efter behov og ønsker. Det er på dette punkt vigtigt at tage udgangspunkt i børnenes vilkår, og deres behov for et liv uden omsorgssvigt og vanrøgt. Børn har behov for ædru forældre, der er i stand til at tage vare på deres børn. Man kan spørge sig selv, om man ved at ophæve forbuddet varetager børnenes eller de voksnes tarv. Ingen tager skade af at undvære stærk alkohol. Men børn tager skade af forældre, der ikke er i stand til at varetage børnenes tarv på grund af alkoholmisbrug.

Det er dog i denne sammenhæng vigtig at pointere, at forbud og andre restriktioner aldrig må stå alene. Det forebyggende arbejde er og bliver grundstenen i indsatsen for at forbedre folkesundheden, og der pågår allerede i dag en stor indsats gennem oplysning og forebyggelse på dette område.

Alkohol- og rusmiddelområdet er således et af de prioriterede fokusområder i folkesundhedsprogrammet Inuuneritta. Uge 18 markeres overalt i landet med kampagner og arrangementer med fokus på alkoholens skadevirkninger. Her er bl.a. de lokale forebyggelsesudvalg en vigtig aktør. Departementet for Sundhed forestår også en lang række aktiviteter på det forebyggende område. Eksempelvis udarbejdes der informationsmateriale, samtidig med, at der ydes støtte og vejledning til lokale forebyggelsesudvalg. Det er helt klar, at kampagner og indsatser samt visuel oplysning målrettet børn og unge også fremover vil indgå i det forebyggende arbejde.

Naalakkersuisut ser frem til en god og konstruktiv debat.